

MARIA

middelares en koningin

Licht in de wereld

Lisa Del Bo zingt het uit

Schipper naast God

In blijde verwachting

Als er een kindje op komst is, is de hele familie in blijde verwachting. Op zolder vindt opa het wiegje dat nu al drie generaties meegaat. Papa heeft angstgedromen over de kinderkamer die maar niet klaar lijkt te geraken. Een babbelzieke tante bestookt de toekomstige moeder ongevraagd met zwangerschapstips. En kleine Sam, die straks grote broer wordt, kijkt vol verwondering naar mama's bolle buik. Woont daar écht een baby in?

In de grote christelijke familie wordt elk jaar opnieuw uitgekeken naar de geboorte van Jezus. We steken de kaarsjes van de adventskrans aan en tuigen de kerstboom op. In de zondagsmis luisteren we naar de visioenen van de profeet Jesaja. Maar wie denkt dat de advent een tijd van passief afwachten is, heeft het niet begrepen. In zijn bijdrage houdt Geert Narinx ons een spiegel voor: als we die Bijbelse verhalen over de komst van het rijk Gods zo graag horen, waarom aarzelen we dan nog om zelf de handen uit de mouwen te steken?

Straks, op kerstavond, kunnen we het Kind verwelkomen. Uiteraard staan ook de kersverse ouders dan in de belangstelling. *Maria, middelares en koningin* haalt het ouderpaar uit Nazaret nu al voor het voetlicht.

Antoine Rubbens schetst een portret van Jozef, de 'pleegvader' van Jezus. De dorpsstimmerman blijft in het kerstverhaal gewoonlijk op de achtergrond. In het Evangelie komt Jozef geen enkele keer aan het woord. Marcus noemt zijn naam niet eens. Toch mogen we Jozefs rol niet onderschatten. Na zijn aanvankelijke twijfel – hij denkt eraan om te scheiden van Maria – ontfermt hij zich over zijn zwangere vrouw. Diezelfde Jozef ontpopt zich als een rechtvaardige man en een zorgzame vader.

Met Jozef en Maria tellen we de dagen af tot Kerstmis. Zodra het Kind in de kribbe ligt, viëren we dat het Licht in de wereld is gekomen. Het is aan ons, zo schrijft pater Frans Fabry, om dat Licht uit te dragen. En dat doe je niet door het in een hoekje van de kamer te zetten, waar niemand het opmerkt. Als je Jezus' boodschap uitdraagt in je dagelijkse leven, zullen ook anderen zien dat je straalt. Net zoals de Wijzen uit het kerstverhaal zullen ze dichterbij komen, op hun beurt het Licht zien en het enthousiast doorgeven.

De ploeg van *Maria, middelares en koningin* wenst alle abonnees een zalige kersttijd én veel leesplezier!

Glenn Geeraerts

Inhoud

Licht in de wereld
F. Fabry

Lisa Del Bo zingt het uit
G. Geeraerts

Heb je vijf minuutjes?
E. Verbist

Met reuzenstappen vooruit
M. Rahier

Vreemd?
G. Narinx

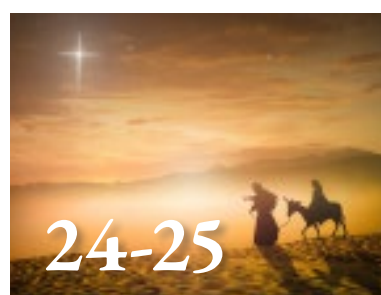
Uit het leven gegrepen
N. James Raj

Abraham, onze vader (1)
M.-B. de Villentagne

Wees gegroet ...
in Scherpenheuvel

De man op de achtergrond
A. Rubbens

Hoe Bernadette aan haar naam kwam
R. De Gerssem

Schipper naast God	15
Hij is komende	27
Zalig gebakken.....	28-29
Gods ogen-blik.....	30
De lezer spreekt.....	31
We bidden voor en met elkaar	32-33
Tombola – Lourdes in België – Puzzelbladzijde.....	34-35

Met reuzenstappen vooruit

Heilige Louis-Marie Grignion de Montfort Een arme student in Parijs

In het novemберnummer kon u lezen dat Louis-Marie Grignion in 1692 afscheid nam van zijn collegetijd. Zijn besluit stond vast: hij zou naar Parijs trekken om voor priester te studeren. Maar de verre reis van zijn Bretonse heimat naar de grootstad was geen lachertje. Vermoeidheid, koude en ontbering waren zijn deel.

We kruisen Montforts pad op de plek waar de vesting Vitré uit het landschap oprijst. Het middeleeuwse stadje met zijn burcht en zijn klokkentorens is Louis-Maries laatste halte voor hij Bretagne verlaat. Het zal een hele poos duren voor hij zijn geboortestreek terugziet.

Parijs lonkt, maar de tocht is nog lang en de omstandigheden zitten niet mee voor de toekomstige priesterstudent. Er lijkt geen einde te komen aan de weg naar het oosten. Er staat een ijzige wind in deze novembermaand en door de onophoudelijke regen is zijn plunje doorweekt. 's Nachts moet hij zich tevreden stellen met geïmproviseerde slaapplekken. Het lijkt een bitter voorsmaakje van wat Montfort later nog te wachten staat, op zijn lange tochten door Frankrijk.

EEN TOCHT VOL ONTBERING

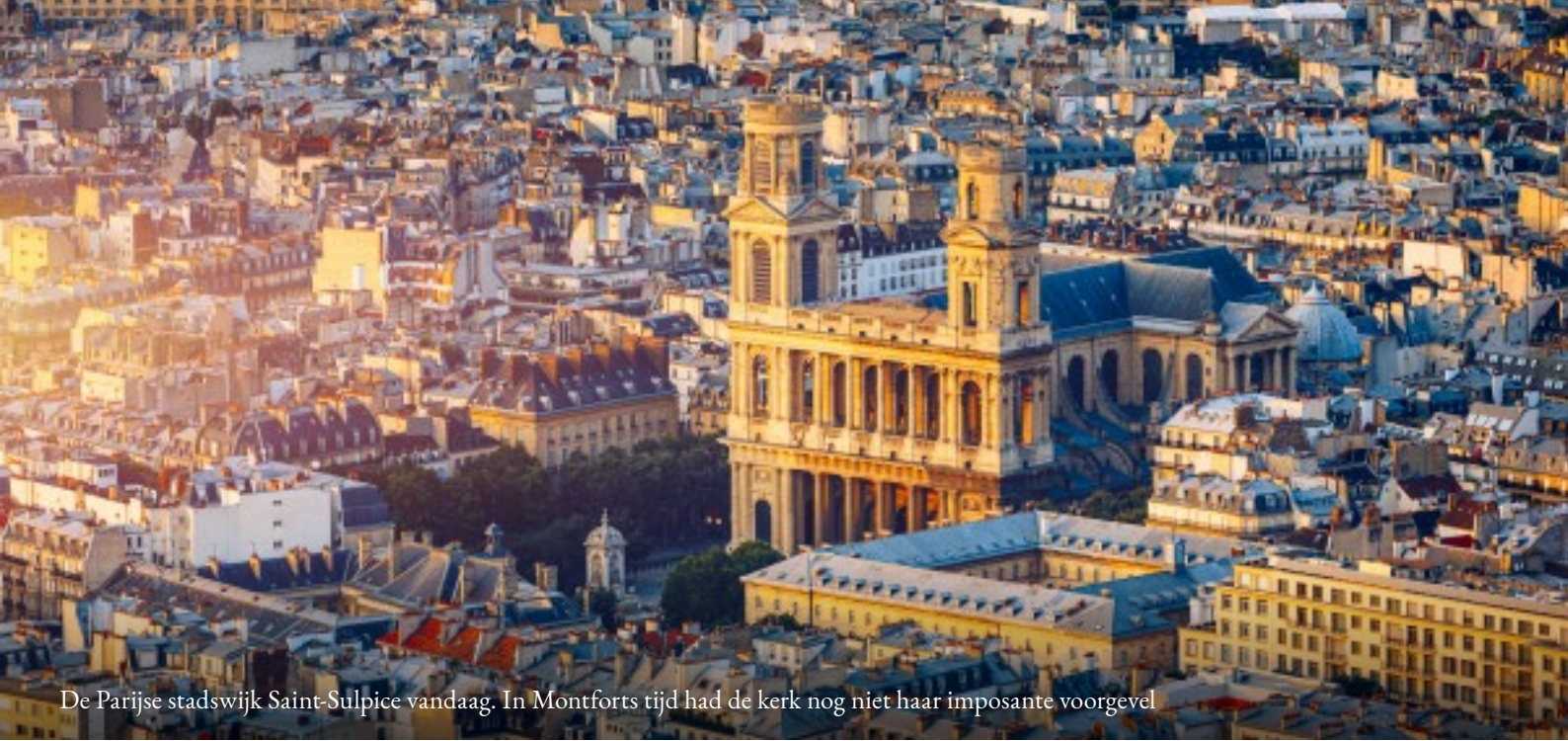
En toch is de jonge Louis-Marie gelukkig. Ook al is de reis getekend door ontbering en weet hij niet wat de toekomst hem brengt. Ook al lijken de dagtochten, in weer en wind, eindeloos te duren. Meer zelfs: net als Franciscus van Assisi en na hem Benoît Labre, die dezelfde ellende moesten ondergaan, is Montforts hart vol van vreugde. Je zou denken dat deze martelgang zijn hooggestemde idealen snel zou temperen, maar het tegendeel is waar. De penibele omstandigheden onderweg

sterken hem net om trouw te blijven aan zijn ideaal in de maanden en jaren die zullen volgen. Hij geeft niet op, maar volhardt.

Montfort moet bedelen om brood. Hij is arm met de armen, dakloos als een vagebond. De misère komt hem voor als een geschenk waarvan hij met volle teugen geniet. Later, in Parijs, schrijft hij in een brief aan zijn ouders over zijn wedervaren. Hij vraagt hun om God te danken voor de genade die hij op zijn tocht heeft mogen ontvangen. Gelukkig voor hen treedt zoonlief niet in details: Louis-Marie houdt het bij de droge mededeling 'dat hij in goede gezondheid is'.

GEKOZEN ARMOEDE

Wat bedoelde Louis-Marie in die brief aan zijn familie met het woord 'genade'? Wie zijn kantieken erop naleest, komt meer te weten. In die liederen bezingt Montfort de weldaden van de zelfgekozen armoede. Ook in de raadgevingen die Montfort later, als missionaris in eigen land, aan zijn reisgezellen geeft, vinden we echo's van de beproevingen waarmee hij te kampen had. 'Echte armoede moet je omarmen', schrijft hij. 'Je moet ze naar waarde schatten en ze koesteren. Zie er niet tegenop om de gevolgen van de armoede aan den lijve te ondervinden. Ik denk aan de vernederingen en het misprijzen waarmee arme geestelijken gewoonlijk worden behandeld. Ik

De Parijse stadswijk Saint-Sulpice vandaag. In Montforts tijd had de kerk nog niet haar imposante voorgevel

denk ook aan al die ongemakken die met armoede gepaard gaan op het vlak van kleding, eten en drinken, onderdak, reizen en vermoeidheid.’

Montfort zegt niet dat we moeten berusten bij de zware last die vrijwillige armoede met zich meebrengt. We moeten wél bereid zijn om het mee te maken. Hij gaat niet zover als Franciscus van Assisi, die in armoede ‘het volmaakte geluk’ leek te vinden. Maar eigenlijk gaat het om dezelfde ervaring. Trouwens, Montfort zal nog voor hetere vuren komen te staan ...

NAAR HET SEMINARIE

Na een uitputtende reis zet de jongeman uit de provincie eindelijk voet op Parijse bodem. Hij is niet gekomen om de straten en de stadspaleizen te bewonderen. Montfort rept zich naar het huis van juffrouw de Montigny, zijn weldoenster. Die raakt van slag wanneer ze de haveloze zwerver ziet die voor haar deur staat. Is dat de toekomstige priester over wie ze zich zou moeten ontfermen? Als het verhaal klopt dat Louis-Marie bij zijn aankomst in de stad eerst onderdak had gevonden in een stal, moet hij bovendien niet al te fris hebben geroken ...

In Montforts tijd waren er feitelijk twee Parijse seminaries die de naam Saint-Sulpice droegen. Het ene, ‘Groot-Saint-Sulpice’, was gelegen op wat vandaag het plein voor de bekende Sint-Sulpitiuskerk is, met haar schitterende orgel. Op enkele passen daarvan, aan de rue Férou, bevond zich ‘Klein-Saint-Sulpice’. Dat seminarie werd gesticht in 1684 en richtte zich op seminaristen uit minder geegoede families.

EEN STAD IN ZWAAR WEER

Gauw wordt duidelijk dat Louis-Marie inschrijven in Groot-Saint-Sulpice geen optie is, want zoveel geld kan juffrouw de Montigny niet ophoesten. Dat hoeft geen drama te betekenen, want de theologiecursussen in het goedkopere Klein-Saint-Sulpice zijn even kwalitatief. Maar zelfs dán zijn de verblijfskosten nog te hoog, stellen Montfort en zijn weldoenster vast. Gelukkig dient zich een oplossing aan. Hij kan terecht bij meneer de la Barmondière, oud-pastoor van de Sint-Sulpitiusparochie, die een studentengemeenschap heeft opgericht. Montfort wordt er hartelijk verwelkomd en ontvangt er een bescheiden beurs. Hij kan aan de Sorbonne dezelfde lessen volgen als de studenten van de beide seminaries. Montfort ontpopt zich tot een briljante student. Hij boekt vooruitgang op alle gebied. Maar er pakken donkere wolken samen boven Frankrijk. De winter van 1693-1694 zal de geschiedenis ingaan als een dramatische periode voor het land. De pronkzucht en oorlogshonger van Lodewijk XIV eist een hoge financiële tol. Misoogsten, een veeleisend belastingregime, de achteruitgang van landbouw en nijverheid, de instorting van in- en uitvoer als gevolg van een handelsblokkade: het zijn evenveel oorzaken van de massale werkloosheid en de hongersnood waarmee zijn onderdanen te maken krijgen. Parijs wordt overspoeld door uitgehongerde vagebonden, wat her en der tot onlusten leidt.

(wordt vervolgd)

*Zuster Monique Rahier
Naar 'À pas de géant' van Max Vilain*

Wees gegroet ... in Scherpenheuvel

www.scherpenheuvel.be

EVANGELISEREN

Bij zijn eerste bezoek aan ons land in 1985 riep paus Johannes Paulus II de gelovigen op tot een nieuwe evangelisatie. De bisschoppen van ons land maakten er meteen werk van en schreven het 'Geloofsboek' dat een enorme verspreiding kende in ons land en tot ver daarbuiten. Het was een degelijk instrument waarmee men op verschillende plaatsen aan de slag ging om opnieuw te spreken over geloof, om het te verdiepen en te delen, om met andere woorden te evangeliseren.

De oproep van paus Johannes Paulus II dateert ondertussen van bijna 35 jaar geleden, maar blijft van kracht. Misschien klinkt het te zwaarwichtig, 'evangeliseren', en menen we dat dit overgelaten moet worden aan 'professionelen'. Niets is minder waar. Het is een opdracht van iedere gelovige, want het is de bron vanwaaruit we leven. Zoals bij ons doopsel dienen we ondergedompeld te worden in het Evangelie om ervan te kunnen leven en om leven te geven.

In de advent begint een nieuw liturgisch jaar, met een nieuwe lezingencyclus. De evangelist Matteüs neemt ons bij de hand om het leven, de zending, de gave van Christus te ontdekken als bron van leven, mijn leven, ons leven.

In de advent kijken we ook naar Maria, die als eerste gelovige van het nieuwe verbond de Blijde Boodschap heeft ontvangen. Ze heeft 'ja' gezegd, zodat het Woord vlees kon worden en ze heeft dat gedaan in volle overgave aan God: 'Mij geschiede naar uw Woord.' Dat is de eerste en voornaamste houding om te evangeliseren: 'ja' zeggen en je overgeven aan Gods Woord.

Maria was geen specialiste in de theologie, in de pastoraal of in de verkondiging. Maar de vrucht van haar geloof wordt al onmiddellijk zichtbaar en de hemel zingt het mee: 'Ik verkondig u een blijde boodschap, heden is u een Redder geboren, Christus de Heer.'

Moge de advent en kersttijd ook voor ons een nieuwe impuls geven om te evangeliseren, eenvoudig en krachtig als Maria, blij en moedig zoals het Evangelie.

Luc Van Hilst, pastoor

LICHT!

De 391e kaarskensprocessie ging op zondag 3 november uit. Een druilerige regen nam het grootste deel van de dag in beslag, maar tijdens de processie was het genieten van een open, droge en windstille hemel. De feestdag van Onze-Lieve-Vrouw van Scherpenheuvel werd ingezet met de viering van de eucharistie in de basiliek. Kardinaal Jozef De Kesel ging voor en zette meteen de toon van de dag. Verwijzend naar het evangelie over Zacheüs, werd de dag in het teken gesteld van de vraag van Jezus: 'Vandaag moet Ik bij u te gast zijn.' En de Heer werd ontvangen in de eucharistie, maar ook in het lof dat aan de processie voorafging.

De processie werd gevormd door jongeren en ouderen die zich in de parochie van Scherpenheuvel inzetten. Mooie groepen met blijde gezichten, jonge harten die dankbaar zijn omdat Onze-Lieve-Vrouw zo dicht bij ons wil zijn op deze plaats. Ook de medewerkers van de Voedselbank gingen fier mee in de processie, net als vertegenwoor-

digers van de bedevaartgroepen die het voorbije seizoen op bezoek kwamen. Voor de 428 groepen die zich aangemeld hadden in het voorbije seizoen werden evenveel kaarsjes megedragen. Licht in overvloed dus. Het genadebeeld werd gevolgd door een grote groep bedevaarders die deze dag naar Scherpenheuvel waren gekomen. Met kaarsen getuigden ze van het licht dat ze in hun doopsel hadden ontvangen en waarbij Maria als een goede moeder en als eerste gelovige van het nieuwe verbond blijft waken.

De processie werd afgesloten met de zegen door de kardinaal op het voorplein van de basiliek en door het bidden van de vespers. Het vurige volksgebed werd meegenomen in het liturgische gebed van de Kerk.

Een dag van licht, van vreugde en dankbaarheid voor Onze-Lieve-Vrouw, dat is zeker, maar nog meer voor haar Zoon, die zij gedragen heeft en getoond als licht voor de wereld.

EEN NIEUWE VLAG

Onlangs werd de nieuwe vlag van de fietsbedevaart van Merchtem gezegend. De bedevaart van Merchtem heeft een flinke groep voetbedevaarders, maar ook fietsbedevaarders. Ze vinden elkaar in Scherpenheuvel, zij het met een andere vlag! We feliciteren de bedevaarders met hun nieuwe vlag, teken van hoop voor de toekomst.

SCHERPENHEUVEL IN CIJFERS

Het voorbije seizoen mochten we in Scherpenheuvel 428 bedevaartgroepen ontvangen, dat wil zeggen: groepen die zich aangemeld hebben voor een viering in de basiliek. Daarnaast zijn er ook groepen die komen voor een viering zonder af te spreken – dat gebeurt almaar meer! En natuurlijk zien we ook groepen die komen en die bij aankomst even in de basiliek bidden en een kaarsje aansteken. Die groepen zijn heel talrijk, maar we hebben er geen cijfers van aangezien ze zich niet aanmelden. Uiteraard kunnen we het aantal ‘losse’ bedevaarders niet tellen ...

In de kaarskensprocessie worden 428 kaarsen meedragen die de aangekondigde bedevaartgroepen symboliseren. Het vraagt heel wat organisatie en inzet van de medewerkers van het heiligdom om al deze groepen – de aangekondigde en de onverwachte – goed op te vangen. We staan wel eens voor verrassingen, maar we zijn soepel. Iedereen is trouwens welkom bij Maria! Dank aan alle bedevaarders, aan de organisatoren en begeleiders, aan de jubilarissen, de getrouwen en de nieuwkomers, aan de vurige liefhebbers van Onze-Lieve-Vrouw van Scherpenheuvel en aan haar medewerkers die het hele jaar door de armen geopend houden.

SINT-AUGUSTINUS OVER MARIA

Op 18 oktober hield monseigneur Gabriël Quicke de elfde Scherpenheuvellezing in het onthaalcentrum De Pelgrim. Hij verduidelijkte de visie van de kerkvader Augustinus op Maria, de moeder van Christus. Een heel boeiende lezing, met een verfrissende kijk op Maria in het Evangelie en Maria in de Kerk. De spreker reikte de inzichten

van Augustinus aan die wij in de kerkleer en de mariologie van het Tweede Vaticaanse Concilie kunnen terugvinden.

De tekst van deze lezing werd uitgegeven door Halewijn in een brochure die te koop is voor 5 euro in het onthaalcentrum in Scherpenheuvel, of te bestellen via pastoor@scherpenheuvel.be

HET BEDEVAARTSOORD NODIGT UIT

Zondag 1 december om 18 u. in de basiliek: Dag van het Woord. Evocatie rondom het evangelie volgens Matteüs met woord, zang en muziek.

Kerstavond, dinsdag 24 december om 20 u. in de Mariahal: viering van de geboorte van Christus.

Kerstdag, woensdag 25 december in de basiliek: eucharistievieringen om 7.30 u., 8.30 u., 10 u., 11 u. en 16 u. Gezongen vespers om 17 u.

We bidden voo

WIJ ZIJN GEKOMEN OM HEM TE HULDIGEN

‘Waar is de pasgeboren koning van de Joden? Want wij hebben zijn ster zien opkomen en wij zijn gekomen om om Hem te huldigen’ (Mt 2, 2). Met deze woorden maken de magiërs, die uit verre landen komen, het motief van hun pelgrimstocht bekend: hulde brengen aan de nieuwgeboren vorst.

In tegenstelling tot Lucas besteedt de evangelist Matteüs weinig aandacht aan de geboorte van Jezus. Wat hij wél doet, is ons uitleggen wat Jezus’ geboorte nu eigenlijk betekent. Matteüs voert daartoe de magiërs op. Hij stelt ons twee tegengestelde houdingen voor die in de loop van het Matteüsevangelie steeds weer opduiken: afwijzing en ontvankelijkheid. Enerzijds valt de afwijzende houding van de politieke en religieuze leiders in Jezus’ tijd op. De machthebbers – koning Herodes op kop – zijn bang en ongerust. Als ze Jezus’ geboorte vernemen, blijven ze in Jeruzalem. Zodra de magiërs uit het zicht zijn, probeert men het kind te doden.

De ontvankelijke houding van de Wijzen uit het oosten contrasteert met de afwijzing door Herodes en de zijnen. De magiërs kennen de Messias niet. Ze zijn niet voorbereid op zijn komst. Toch zijn het uitgerekend deze vreemdelingen die op pad gaan om Hem te zoeken. Ze zijn niet bang, verre van: als ze de ster zien, worden ze ‘met buitengewoon grote vreugde vervuld’ (Mt 2, 10). De magiërs staan symbool voor de gelovige mens, de mens die naar God verlangt.

‘Want wij hebben zijn ster gezien ...’ Gods woord is als een schitterende ster waarbij de vaak schimmige woorden van de mensen verbleken. Zijn woord biedt ons de luister van de goddelijke waarheid. Het is goed dat we ons laten leiden door die ster, dat we haar volgen op onze levensweg. Ze behoedt ons voor de duisternis. Het licht dat Christus over ons laat schijnen, straalt ook af op onze medemens. Zo kunnen we zelf als een ster zijn voor anderen.

De magiërs zijn niet uit nieuwsgierigheid naar Betlehem gekomen. De geschenken die ze bij zich hadden, zijn bijzaak. Ze willen hulde brengen aan het kind. Elke zondag zoeken ook wij, in het spoor van de Wijzen, Jezus op. We gaan niet naar de kerk om een boeiend schouwspel bij te wonen. We doen dat om Hem eer te betonen, om dank

r en met elkaar

te zeggen, om naar zijn woord te luisteren en door de communie deelachtig te worden aan zijn lichaam en bloed.

Na hun bezoek aan Betlehem, zo schrijft Mattheus, gingen de Wijzen 'langs een andere weg naar hun land terug' (Mt 2, 12). En dat geldt ook voor ons: tijdens de mis worden we uitgenodigd om

op een andere manier te denken. Onze ontmoeting met Christus laat ons telkens nieuwe, nog onbekende wegen ontdekken. Worden ook wij zoals de Wijzen uit het Oosten, pelgrims op weg naar de eeuwigheid, op zoek naar God, dromend van een nieuwe wereld? Kom, we gaan op weg! We volgen de ster, schenken onszelf en al wat we hebben aan onze reisgenoten. We houden halt, buigen onze knie en zoeken een andere weg. Laten we, samen met Maria, voor en met elkaar bidden, zodat Hij ons verlangen kan versterken om Hem te vinden.

Pater Ghislain Kasereka, s.m.m.

INTENTIES

Opdat mijn dochter goed werk mag vinden –
Voor een bijzondere intentie – Voor een pasgeborenen tweeling met moeilijke start.

VOOR ONZE OVERLEDENEN

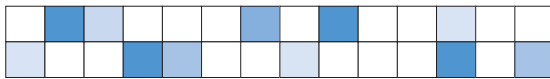
BERINGEN: dhr. Roger Nulens, medewerker – BIERBEEK: dhr. Armand Abts – BREE: mevr. Maria Drikkoningen-Bauduin; Hermance Klaps-Braeken – GITS: mevr. Irena Deruyter-Muyllé – HEVER: dhr. Willy Geets – KOEKELARE: mevr. Jeanne Vervloet-Debruyne – OOSTKAMP: dhr. Willy Goormachtigh – WIJGMAAL: mevr. Maria Vissenaekens-Magits.

Uit dank: ZELE.

Lijst afgesloten: 28 oktober 2019.

GEBEDSNOVEEN

Onze gezamenlijke gebedsnoveen vindt plaats van 1 december tot 9 december (Onbevleete Ontvangenis van de Heilige Maagd Maria). Dagelijks deelt u ook in de eucharistieviering die voor alle abonnees wordt opgedragen.

Puzzelbladzijde

OPGAVE NR. 244

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2		■							■	
3			■					■		
4						■				
5				■						
6							■			
7					■					
8			■					■		
9		■							■	
10										

HORIZONTAAL

1. Gebed voor en na het eten –
2. Afro-Surinamer – 3. Platina – Stortte naar beneden – Nomen Nescio – 4. Snoeverij – Gebruik –
5. Ik – Kruisas met spaken – 6. Lomperd – In nader overleg – 7. Meisjesnaam – Zonder blos – 8. Neon – Snijdig, lenig – Achter – 9. Afslijting – 10. Spel van kinderen op straat.

VERTICAAL

1. Als door een kraan lopend – 2. Indisch dichter en wijsgeer – 3. Voetbalvereniging – Lof – Bijwoord – 4. Grondbezit – Plaats in Irak – 5. Zijrivier van de Donau (Dui.) – Reuzenvogel – 6. Deugdelijk – Amiant, steenvlas – 7. God van de winden – Parasiterend insect – 8. Bladzijde – Wig – Eerwaarde Pater – 9. Plaats in Noord-Brabant (oude schrijfwijze) – 10. Plaats waar gedanst wordt.

OPLOSSING NR. 243 NOVEMBER 2019

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	K	L	A	T	E	R	G	O	U	D
2	O	■	G	E	R	A	A	S	■	A
3	O	P	■	E	G	K	S	■	M	G
4	R	I	L	K	E	■	J	A	A	P
5	O	L	E	■	N	I	E	L	L	O
6	M	O	D	I	S	T	■	O	O	R
7	G	O	A	L	■	A	D	E	P	T
8	A	T	■	L	A	L	O	■	E	I
9	N	■	G	E	B	I	E	D	■	E
10	G	A	A	R	D	E	N	I	E	R

Mariaal tijdschrift van de montfortanen

86ste jaargang: december 2019

Het abonnementsjaar begint in APRIL en telt 10 nummers

ADMINISTRATIE

Maria, middelares en koningin, Diestsevest 55, 3000 Leuven

Kantooropeningsuren:

8.00 – 12.00, 12.30 – 16.30 uur ('s vrijdags tot 14.30 uur)

telefoon 016 30 82 12 – fax 016 29 52 13

e-mail: middelares@montfortsite.be

www.mariaalcentrum.be

DIRECTIE EN REDACTIE

Verantwoordelijke uitgever en directie:

Pater Frans Fabry

Mariale Werken vzw

Diestsevest 55, 3000 Leuven

Btw BE 0416.682.009

Redactiemedewerkers:

Frans Fabry – Ruth Franckx – Glenn Geeraerts –

Mark Kemseke – Georgette Mathieu – Jan Meeuws –

Antoine Rubbens – Michel T'Joel – Luc Van Hilst –

Eddie Verbist

DRUKKERIJ

Van der Poorten nv, Kessel-Lo

100% klimaatneutrale drukkerij

FOTO'S IN DIT NUMMER:

AdobeStock/ Кирилл Рыжов (p. 1), AdobeStock/Karel Noppe (p. 4), APR Works (p. 6), Lisa Team (p. 8), AdobeStock/Jenko Ataman (p. 9), AdobeStock/Daliu (p. 11), AdobeStock/Gina Sanders (p. 12), AdobeStock/Abel Tumik (p. 14), AdobeStock/Alzay (p. 15), AdobeStock/Noel Powell (p. 17), AdobeStock/J.F. Bruneau (p. 18-19), Archief Scherpenheuvel (p. 20-23), AdobeStock/Choat (p. 25), Archief SMM (p. 26), AdobeStock/Patronestaff (p. 27), Elisabeth Algra Beeldcreaties (p. 28), AdobeStock/Creativa Images (p. 30), Shutterstock/Alias Ching (p. 31bov), AdobeStock/Robert Kneschke (p. 31ond), AdobeStock/PhotoGranary (p. 32-33), Shutterstock/Alphaspirit (p. 34bov), Shutterstock/Syda Productions (p. 34mid), Hilda Poleunus (p. 34ond), AdobeStock/Kirill4mula (p. 36).

ABONNEMENTEN 2019

België : 23 euro

Steenbijdrage: 50 euro

Storting op rekening bij bpost bank:

IBAN: BE12 0000 4099 1792

BIC: BPOTBEB1

van 'middelares en koningin', Diestsevest 55, 3000 Leuven.

Nederland : 40 euro

Storten op rekeningnr. 232943915

IBAN: NL06 ABNA 0232 9439 15

BIC: ABNANL2A

van 'middelares en koningin' bij ABN-Amro, Eindhoven.

Landen Europese Unie: 40 euro

Alle andere landen: 50 euro